

HIRDETÉMÉNYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok... valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények ide intendők.

Bérmentelen levelek csak ismert kizetől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitor egyszeri beiktatásáért 5k. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilttér 4 hasábsopetitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt udonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Kedd, Május 1.

86. szám.

Az ellenzék a hadseregről.

th— „Törvényjavaslat a tartalékosoknak és póttartalékosoknak béke idején tényleges szolgálattételre való behívhatása tárgyában.” Ez a czime azon kormányi előterjesztésnek, mely katonai szervezeteink helyessége s következőleg állami biztonságunk szempontjából égető szükségéről segít, de mely az azt különben elfogadó egyesült ellenzék mindenféle kisserű skrupulusai nyilatkozására s a szélsőbalnak a közös hadsereg elleni idegenkedése új kifejezésére adott alkalmat.

Mintegy 125 ezer emberből áll a hadsereg e két kategóriája, s a törvényjavaslat ezéjja, hogy ez erővel a hadügyi kormányzat szükség esetén béke ideje alatt is rendelkezessék. Persze súlyos teher ez azokra nézve, kik a tartalékokban vannak, sőt nemcsak ezekre, de az egész társadalomra nézve is, melynek munkaerejét, szaporodási képességét már ugyis eléggé nyomja az általános katonakötelezettség terhe. De hát hiába, az állami szükség kényszere előtt mindezen érveknek háttérbe kell szorulnia. Nem igaz ugyan az, hogy e törvényjavaslat egyszerűen egy évvel megszorítja a katonai kötelezett szolgálattételt s ennél fogva évi terheinket is mintegy tizenöt millióval emeli, mint ahogyan az ellenzéki szónokok hirdetik: de tény, hogy e törvény a tartalékosoknak s póttartalékosoknak behívását a hadügyi kormányzat számára béke idején is megengedi oly mérvben s azon vidéken, a mily mérvben s a mely vidéken annak szüksége fenforog, s ez vér- és pénzbeli áldozatot involvál. De hiába, béke idején készül a háboru s e törvényjavaslat elfogadása lehetővé teszi, hogy a mozgósítás esetén hivatalos nagy zaj keltése nélkül fogatosíthassuk azon rendszabályokat, melyek azon vidékeken szükségesek, ahol a támadó elleniséget várhatjuk.

Mert hiába tagadnánk, a javaslat

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Szerelemhez.

Ragyogj reám szerelmeink Ujra feltűnt hajnala! Viszhangozzék forró lelkem Szenvedélyes vig dala!

Boldogságnak kéklő ego Gyujtsd ki minden mécsedet! Ragyogja be milliór fény Boldoggá lett éltemet!

Es ha lelkem már nem állja, Kitér a boldogság árja, S ajtamra jön szép neved: A mindenség üdv-rivaja! Őszefolyva édes dalba, Legyen rá a felelet!

Mátray Lajos.

A halott lakása.

Helént elvette Chavannes Pál, egy özvegy ember; a harminczas években, két gyermek atyja; a kisebbik gyermek alig került a dajka kezé alá, mikor árva lett. Az apa és a gyermekek három évig gyászoltak: a gyermekek fekete ruhácskákban, Pál állandóan elmerülve az elhunyt emlékébe. A ház minden falán az elhunyt arczépe függött; ezek némelyike mint ifju leányt ábrázolta, szöke hajjal, mely égő szemekkel, a többi mint fiatal asszonyt báli vagy utcai ruhában, körüllegve csipkékkel vagy fehér prémes öltönyvel termetén. S mindezek a képeken a tört tekintet, a kékesen gyűrűzött szemek belső fájdalmat árultak el, a melylyel szomorú ellentétet képezett üde ajkainak mosolya. — e tekintetben volt valami abból a bus előérzetből, hogy a boldogság, a mely most élteti, nagyon rövid tartamu lesz... Mióta Pál özvegy ember lett, sohasem

bizony az elkerülhetlen háborura való előkészülés. Ha most igazi béke volna, olyan, melyet nem fenyeget a háborus vihar kitérése, melyben nyugodtan folyhat a polgári munka, tehát mikor emberi számítás szerint hadi komplikációk nem valószínűek, akkor ha így lenne, mostani törvényeink teljesen kielégítőleg szolgálnák és szabályoznák nemzetünk katonai viszonyait. A mostani „békés idő“, melynek szolgálatára van szánva e törvényjavaslat, nem ilyen, s ép azért mert ellenállhatlanul szinte rohanni látszik a nagy háboruk felé, viszonyaink közt nemzeti s állami védelmünkre mostani törvényeink nem elégségesek. Hányszor riasztattunk meg már csak egy év óta is azon vészhrirrel, hogy a háboru megért a kitérésre. Nem csoda, nagyon idős lett már minden ember. Mert a háboru veszélyének beállítását csak rendkívüli emberek késleltethették eddig, de a helyzet veszedelméből elvenni valamit senki sem tud: az európai összeütközések felhője ott függ a fejünk felett folyton gyűjti pusztító villámai, hogy a nemzetekre leboccsassa.

Ily viszonyok közt nem csoda, ha a hadügyi kormányzat törvénybeli hatalmat kér arra, hogy az erővel, mely háboru esetén törvényesen megilleti őt, gyorsabban, nagyobb hatással s feltűnés nélkül működhessen. A jelen helyzetben jogos az a kívánsága, hogy hatalmi körében szabadabb legyen a mozgása és intézkedési joga. Most, a háboru előtti béke idején tehát, melyre mulhatatlan rövid időn a háboru következik, e törvényjavaslatot meg kellett szavazni, mint a hogy megszavazta azt a mérsékelt ellensék is.

A szélsőbal az persze nem tudott még oly hazafiságra sem emelkedni, mint a berlini birodalmi gyűlés szocialistái, minden mostani állami és társadalmi rend ellenségei, akik mégis a hazát eléje tették elveiknek s megszavazták a többi pártokkal együtt a katonai hitelt. A mi szélsőbalunk egy krajczárt sem szavaz meg a

közös hadseregnek s szidja, káromolja azt, mint idegent. S főszónoka ebben az az Eötvös Károly, a kit védői érdemeiért bizonyos körök a világos értelem s erős gondolkodás mintájául híresztelnek. Világos pedig, hogy csak megzavarodott fő lehet az, melynek ítélete háboru előtt a készülőellenzék önzertete emelésére szidja a magor országának vezeterejé; ócsárlása által csökkenti annak önbizalmát s ezáltal előidézheti valóban azt, a mi mamég nincs, Magyarország s a hadsereg közti hideg közönyös idegenséget!

Miniszteri értekezlet Bécsben. Bécsből a következőket írják a „Bud. Corr“-nek: Tisza Kálmán miniszterelnök, kit ő felsége hosszabb kihallgatáson fogadott, délután Dunaújewsky pénzügyminiszterrel tanácskozott. Egy óraker a külügyi hivatalban közös miniszteri értekezlet vette kezdetét, melyben a delegációknak benyújtandó előterjesztések tárgyalatnak.

Országgyűlés.

Budapest, április 30.

A képviselőház mai ülésében Irányi Dániel indokoló röviden korábbi indítványát az árviz pusztítások tárgyában összehívandó szakértekezletet iránt. Baross Gábor miniszter arra kérte a házat, határozza el az indítványnak érdemleges tárgyalását s bizza meg az elnököt, hogy a napirenden tüzés iránt alkalmas időben a háznak javaslatot tegyen. A miniszter e kérésének értelmében határozott a ház.

Most a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslatnak, végszövegezésében való megszavazása következett, még pedig névszerinti szavazás útján, melynek eredménye az, hogy a javaslat 173 szavazattal 78 ellenében, tehát 95 szötbbséggel elfogadtatott.

Végül Ivánka Imre, mint a IV. bíráló bizottság elnöke, jelenté be ezen bíráló bizottság ismeretes végzését, a dunaszerdahelyi képviselőválasztás tárgyában.

a halott emléke a lakásban mindenütt eléje lép a faliképekben, a tehérmű jegyeiben, az ezüsteszékők monogramjaiban. De kellemesen csalódott. Pál kiméletes gyöngédséggel, a mi a fiatal asszonyt elragadta, el-távolított mindent a házból, a mi a multra emlékeztetett. Ha Pál szomorúsága s a két gyermek nem emlékeztetik az első asszonyra azt hitte volna, hogy ő az első urnó ebben a házban.

Helén szeretetteljesen viselkedett a gyermekek iránt, kedveskedett nekik, a nélkül, hogy igazi gyöngédséget érzett volna irántuk, fő kép azzal a célzattal, hogy apjukat ez uton hódítsa meg. Hogy Pálnak tessék, elkényeztette a gyermekeket, bár szíve fölviharzott arra a gondolatra, hogy Pál a gyermekekben az elhunyt szereti s hogy az ő szerelmének, hogy vonalmát megnyerje, ily alattomos utakon kell járnia. Föltétkenysége gyanut fogott Chavannes rideg buskomorságán is és valami titokzatost látott egész valójában. Elhatározta; hogy férjének minden lép-tére ügyel. Ezt nem is mulasztotta el és így értesült, hogy Pál naponta bizonyos órában egy félreeső hához kocsiz.

Ő is elment oda. Az emeletes házaeska nem látszott olyannak, mint Pál abba dolgai miatt menne. Mielőtt Helép belépett volna a házba, megállt a járón s az épület homlokát nézegetve, aggodva kérdezte magától, miféle titkot rejtegethetnek ezek a függönyök, ezek a magas ablakok? S hirtelen az a gondolat ezi kázott át agyán, hogy ebben a házban Pál őt megcsalja. A vér fejébe szállt s kétségbeesésben azt tervezte, hogy a mint Pál kocsija idehajt, a lovak elé veti magát. De a kíváncsiság és a harag legyőzték a halál sötét eszméjét. Egő vágy őrte, megtudni mindent, — mindent! Oh! és akkor bosszút állani a a hosszú, néma szenvedésért — vagy ki tudja? tán alávalóságának fölfödözésével és

Külföld.

A német császár betegsége. Frigyes császár állapotáról tegnapi délelőtt következő hivatalos orvosi jelentést adták ki. A császárnak nyugodt éjjele volt; a láz csaknem teljesen megszűnt. A beteg állapota általános tekintetben változatlan.

Ferdinánd bolgár fejedelem az ország északi részén tett körútjában mindenütt lelkesedéssel fogadtatik. Vasárnap Plevnában volt, onnan Lovcsába utazott, hol a herceget a város bejáratánál a papság élén Nathaniel metropolitával, a polgármester és nagy néptömeg üdvözölte. A város utcai fel vannak lobogóva s az ablakok és erkélyek szünyegekkal díszítve.

Carnot köztársasági elnök körútja, mely immár végéhez közeledik, igen kedvező folyamatot vett s a sokféle aggodalom, melyet eleinte tápláltak, mind alaptalannak bizonyult. Megbízható hírek szerint Carnot megjelenése sehol sem keltett ugyan valami óriási lelkesedést, de a köztársaság elnöke mindenütt rokonszenves, tiszteletteljes fogadtatással találkozott. A boulangista tüntetések nem igen ültöttek valami nagy arányokat, a mi annál örvendesebb, mert a vidék, melyen Carnot utazik, régebben bonapartista érzelmű volt. Carnot több ízben tett nyilatkozatokat, nagy beszédet azonban csak Bordeauxban tartott, Szavain komoly elhatározottság vonul végig. Elesen ostromozza a boulangista mozgalmat s a legerélyesebben hangsúlyozza, hogy a kormány kérelhetetlenül fel fog lépni e vészes mozgalom ellen, mely az ország belső nyugalomát és külső békejét veszélyezteti. Carnot egyetértésre is lelkesítette a köztársaság híveit s ez annál, érdekesebb mert más jelentések szerint nagyban folynak a képviselők közt a tárgyalások a radikálisok és opportunisták kibékítése iránt. — A mostani parlamenti szünetek, melyek május 15-dikig fognak tartani, ez alkudozásokat nem szakították meg s azt hiszik, hogy az ily időszak egész új pártalakulással fog megnyitni a t. Másfelől azonban kétségtelen, hogy a boulangisták is mozognak a képviselőházban, valamint a közvéleményben. — Amott szorosabb pártta szervezkednek, itt pedig letyton újabb tüntetéseket és rendtelenségeket idéznek el. Szombaton este Nancyban és Toulouseban fordultak elő nagyobb arányu rendezavarások. Toulouseban revolver lövések is hangzottak s csak valóóság utcai harc után lehetett a zavargókat szétverni. Ily komoly események után alig mondhatni,

utánna nagylelkű bocsánattal kilehetne csakarni, előbb csak köszönetét, azután szerelmét...

A kapuba lépett s reszkető hangon szólt be a kapushoz:

— Itt volt már ma Chavannes ur?

A kapus meglepetve nézte Helént.

— Nem várták látogatásomat — gondolta Helén. A kapus bizonyosan valami hazugsággal felel.

De a kapus, előbb órájára nézve, így szólt:

— Ma még nem láttuk s mivel már későn van, aligha eljön. De nem lehetetlen. Ha ön, madame, föl akar fáradni az emeletre, a baloldali ajtón beléphet a szobába, a hol a feleségem éppen tüzet gyujt Chavannes ur számára.

Helén fölment a lépcsőn s ezt gondolta magában: Kétségtelenül ő itt lakást bérelt, hogy összejöhessen kedvesével. Valóban alkalmas hely titkos randevukra. Belépek és várakozom. Talán eljön ő s talán a kedvese is. Találjanak itt mind a ketten.

Ugy reszketett, hogy alig tudott csöngetni. Az ajtó megnyílt, egy asszony nyitotta ki.

— Chavannes ur azaonal jön, szólt, Helén — vagy tán még...

Egy darabig tétovázott, azután halkán, de indulatosan folytatta:

— Vagy még más is vele, — egy hölgy talán? Ne mondja meg nekik hogy itt vagyok. Meglepetés akar lenni.

Mosolyogni próbált, hogy a kapusnéban ne ébresszen gyanut.

Ott ült tehát egyedül az előszobában. Oly gyöngeség lepte meg, hogy majdnem le-rogzott. Így állt egy darabig, a nélkül, hogy benyitna, — keze a kilincsen nyugodott. De erőt vett a gyöngeségen s belépett.

Az első tekintetre megismerte az ezüs

ogy a boulangizmus az utóbbi napokban háttérbe lépett s elvesztette volna eddigi fényes jelleget.

Válasz Joó István tanár urnak.

En első felszólalásomban indokoltam, miért háborog a református lelkiismeret? és hogy többeknél háborog, tény, megmutatta a debreczeni lelkes kar és két egyházi hatóság hivatalos nyilatkozata. A felszólaló azt látszik igazolni, hogy az ő lelkiismerete nem háborog, én nem is vontam azt kétségbe, úgy látszik azért nem háborog, mert önön magával jött ellentétbe, s a két álláspont ingadozó serpenyője, bizonyos egyensúlyba tartja a mérleg nyelvét. Ugyanis egyfelől kimondja hogy ő az unitáriusok pártfogója lenni nem akar, mégis másfelől azt erőlködik bizonyítani (mintha az unitáriusok ügyvédjeül kéretet volna fel), hogy az unitáriusok tőlünk nem idegen töredék, ők protestánsok, jogos velök társulni; sőt majdnem Istentől sugáltak látszik venni a velökfogódzás gondolatát. Így aztán a reformátusság minden ismertető jelle, hithűség stb. meg van mentve. Ha az unitáriusok is fenntartják hithűségüket (ez bizonyos), a mai többség is, a farkasszemet néző két hithűség melyik malmára fog több vizet hajtani, ez érdekes feladata lesz a várakozó egyházi politikának.

Ellenem felesleges volt a nagy Révész Imrere hivatkozni, ő idézett művében csak a magyar protestáns egyház történelmének kivételével minden unitárius férfakkal együtt működni: erre én is késznek nyilatkoztam mindig. Másfelől a Révész Imrere hivatkozás egészen kirántja felszólaló alól az alapot. Révész nem értette be a protestánsok közé az unitáriusokat, imé saját szavai: „A protestáns nevet viselni már századok óta annyit tesz, mint vagy az ágostai vagy a helvét hitvallás, más szavakkal vagy az evangélium vagy a református egyház és hitfelekezet tagjának lenni. A protestáns névvel és címmel tehát, éppen valási és egyházi élet mezején az említett közhasználatban lévő, és szentesített értelem-től eltérő, különböző értelem és jelentést adni épen úgy nem szabad, miként nekem nem szabad és nem illik p. o. egy Debreczenben meggyitott új kereskedésnek a Csanak József vagy más régóta fenálló s általános ismert kereskedés nevét és firmáját felvenni.” (Figyelmező. 1873. 341. l.)

A mi az „idegen töredék” nevezetét illeti, igen messze vezetne azt részletesen megvilágítani, elég legyen ugyancsak Révész Figyelmezőjéből (1872. 510. l.) idéznem egy ugyan erős lutheránus theológus tételét „mikép az élődi növény a nemesből életet szív és azt ki szívja: úgy látszik hasonló tesz az unitarizmus az erdélyi egyházzal.” Hogy töredék, azt száma mutatja, az idegen alatt azt értettem: nem felekezeti testéhez tartozó, tán csak az is igaz?

Kedvelte és többször hangoztatja felszólaló a Budapestben felülmúltani többséget, szerintem nem protestáns elv valamely álláspont jogosságát pusztán többséggel igazolni; a protestantizmus elvét megteremtők a speyeri birodalmi gyűlésen épen a többség erőhatalma ellen tiltakozott. Az is tény, hogy a református konvent 1886. októberben elvül kimondta, hogy a protestáns

tűs falszöveget s a XV. Lajos stíle szerinti butorokat. Chavannes első feleségnek hálósóbája volt ez. Ő már látta mindezt egyszer, — sok év előtt, midőn anyjával gratulálni ment a fiatal asszonyhoz s az bouloirjában fogadta őket.

Azóta nem felejtette el ennek a látogatásnak egyetlen részletét sem. Oh! nagyon mélyen bevésték emlékezetébe ezek a részletek. S mpst midént úgy talált, mint akkor, az asztalt, a karosszéket, az ágat, ugyanazon helyeken. Az ágytól nem messze egy fiúkében egy kis tükör állott s ez előtt a lapasztalán egy váza, benne friss ibolyabokréta. Kétségtelenül Pál hozta ide a virágot s a halott iránt tanúsított gyöngéd szerelem Helén szívében még vadabban fölszította a féltékeny séget, mintha egy élő asszonyt, egy csábítóan szép vetélytársnőt talált volna itt. Zokogva omlott a szőnyegre.

Sokáig feküdt így hevesen zokogva, mint egy gyermek, a kit megbántottak, fejét az ágy lábához támasztva, a melyben az a másik meghalt. Az utca zaja hallhatólag, de értetlenül hangozott föl hozzá; halántékának verése és az ingaóra ketyegése összeolvadtak egymásba.

Egyszerre léptek zaját hallotta kívülről, melyek mintha az ajtóhoz közeleznének. Iszonyú rettegés fogta el a gondolatra, hogy Pál beléphetne, őt itt találja és keserű szemre hányásokkal illeti, hogy titkát kileste és a síron túl tartó szerelmét rut gyanúval bemoeskolta. Fölemelkedett. A léptek más irányban hangoztak el. Istennek hála, nem ő volt.

Helén megkönnyebülten sóhajtott föl s tekintete a halott arczképre tévedt, a melynek alakja fehér csipkeruhába öltözött látszott, s mintha fájdalmasan nézne alá rá. Helén sokáig nézegette vetélytársnőjét s minél inkább belemélyedt nézésébe, annál jobban megénylült a szíve. A szenvedő

irodalmi társaságot a két testvér evangélikus felekezetet együtt működésével tartja kívánatosnak. Akkor ez volt a többség; ma már, csak két év múlva, e lett a kisebbség nálunk. Nagyon szomorú dolog! hogy elv terén nálunk ily gyorsan változó a többség, de mutatja, hogy az elvűség ma a kisebbség mellett van, ez áll a konvent alapján.

Hogy a múltban az unitáriusok „szerves összeköttetésben” álltak a reformátusokkal, azt azzal igyekeznek felszólaló bizonyítani, hogy Erdélyben az unitáriusok a református püspökök felügyelete alatt állottak 1577-től 1693-ig. De nem mondja meg okát és hatását. Az unitarizmus mindjárt kezdetén kétféle szakadt: a behozó Blandrata pártja, mely a Krisztus imádatát elfogadta s e keresztény alapon vitta ki vallászabadságát; és Dávid Ferencz pártjára, mely elvetette a Krisztus imádatát, meg a gyermek keresztiséget; sőt egy 3-ik párt is keletkezett a zsidók vagy szombatostoké, kik a vasárnap helyett a szombatot ülték meg. Batori Krisztof erdélyi r. katolikus fejedeleme ellenőrzés szempontjából, vajjon nem térnek-e el a Blandrata féle hitvallásból, vetette állami hatalommal az unitáriusokat a ref. püspökök felügyelete alá. — Keserű Dajka János erdélyi ref. püspök, mint fejedelmi biztos is, kivált miután az unitáriusok maguk is kizárták a szombatostokat a maguk egyházából, 700 katonai kísérettel járt kelt és 62 unitárius szombatos egyházat vont át erővel a reformátusba; s új megbízatást kapott, 1618-ban, hogy tovább is ügyeljen fel a háromszéki unitárius egyházakra, hogy azok el ne hajoljanak a Krisztus imádatától. (Itt megjegyzem, hogy a mai unitáriusok eltértek első hitvallásuktól, s a Dávid Ferencz elvét követik). Bod Péter az unitáriusok történetének alap ismerteje a szerves összeköttetés mivoltát érdekesen rajzolja „sok helyekre — ugymond — a reformátusok közé a háborus időkben elvénkező vallásu, szentháromság tagadó, unitárius papok csuszának be, a kiket Keserű Dajka János ref. püspök, ha a szent háromság tagadó vallásról lemondottanak és református vallásukra áttértek, a tanításra kötelezték magukat, meghagyott állapotjukban: ha nem pedig elbozított és másokat állatott helyökre, mely cselekedetével megválasztotta a gabonát a konkolytól. De igen rosszul emlékeznek rá a szentháromság tagadók”. (Bod: Smirnai szent Polikárus. 66. l.) Ferencz József unitárius hittanár 1875-ben „Kis Tükörében” (24. l.) „tündöklő örömsugár”-nak nevezi azon fordulatot, mikor ugyancsak állami hatalom megszabadította az unitáriusokat a ref. püspök felügyeleti igájától. Ily abnormalis, autómia ellenes s üldözési célból államhatalom által rendelt állapottal igazolni az unitáriusok és reformátusok közti „szerves összeköttetés” szerintem csak nagy szükségben előrántott érv, ebből ugyan az ellenkező jö ki, mint a mi céloztattott, az t. i. hogy az unitáriusok és reformátusok ellenséges lábon álltak akkor is egymással. Bizony ma sem ki vánnak ők reformátusokká lenni, hanem minket elhódítani; a finom, divatos arany hálót bizonyára nem a mostani „kisebbség” szövi az ügyes halászok számára.

A mi Eötvös József miniszter által összehírt 1848 ki vallásügyi tanácskozási elv, — a hová az unitáriusok is meghívtattak e 40 év előtti szinte állami kezdeményből, enquete-féle összejövetelből a jelenre, a mai állapotra hivatni nem lehet, a for-

és résztvevő tekintet mint gyógyító balsam omlott a képkeretből bánattól viharzó szívére. Helén az asztalhoz ült. Kinyitott egy fiókot s abban egy csomag irást talált, körülvéve színezett szalaggal. — Kitérta az iratot s ezt a föliratot olvasta: „Naplóm utolsó füzeté”, — s alatta reszkető vonásokkal írva e sorok: „Ezek kétségkívül utolsó soraim. Érzem: a válasz napja közel van. Az orvos nem ad már gyógyászt sem és drága Pálom nem távozik ágyamtól, — öreg dajkámat sem bocsátja a szobába, mert tegnap este sírni látta az ágyam fejénél...”

Helén az asztalra támaszkodott és mo hán olvasott tovább, míg szemében könyök égték és kebléből nehéz sóhajok szakadtak föl. Sötét fájdalommal olvasta a lapokat, a melyeken a haladóknak bucsút vesz övétől, gyöngéd, szeretetteljes bucsút. Az utolsó soroknál hirtelen könyzár tört elő szeméből.

„Pál, — így hangoztak a napló utolsó sora: — édes, drága Pálom! Te fiatal vagy ahoz, hogy élted magányosan éljed le és a gyermekeket sem tudod fölnevelni. Így hát egy napon — nem azonnal — nem! de egy napon — meg kell nősiülnöd. Kívánom, tedd ezt, — sőt kérek. De könyörögve szólok hozzád: oly nőt végy el, a milyent én választottam volna neked, olyan nőt, a ki szívedből s a gyermekek szívéből emlékeket sohasem fejez megkísérténi kitépni.

Szédülten emelkedett föl Helén: az ágyhoz támo lyogott s oda hanyatlott, a hol az elhunyt feje utóljára nyugodott. Arczát a vánkosok közé rejtette és zokogva kiáltá: — Oh! Esküszöm, hogy így lesz! Esküszöm!

Aztán lebozította a fátyolát s rendbe hozva megint mindent a szobában, ugy, a mint volt, — eltávozott sohasé tudj meg Pál, hogy ő itt volt.

(Francziából.)

radalom hatása alatti füstszerű tümemény volt az, s az egy időben és egy városban tervelt, de külön-külön tartandó zsinat mind e mai napig késik az éji homályban.

Hát abból, hogy Erdélyben, a fejedelmi korszakban, a görög keleti (a pápát fejkül el nem ismerő) oláhok papjai szinte a reform. püspökök felügyelete alá vetettek, sőt ezek től függöttek (Bod: Polikárus, 142. l.), következtethetünk, hogy a nem egyesült vallásu oláhok is protestánsok? Hiszen ezek is ép oly szerves összeköttetésben álltak a reformátusokkal, mint az unitáriusok és pedig egy ide jüleg! En a rendőri felügyeletet szerves összeköttetésnek nem tarthatom.

Azon kérdésre: a reformátusok két felosztályozása „helyes, jogos és igazságos-e”? szavam: nem én osztályoztam őket kétféle, hanem azon előttem ismeretlen kezek, kik megbízás nélkül, sőt a konvent ellenére, bevették az unitáriusokat a tervezett társaságba. Az unitáriusok bevonására nem is volt szükség, a 3 millió lelket tevő evangélikusok és reformátusok maguk is képesek a maguk javára társaságot alapítani. Az ismeretlen kezdeményezők által teremtett kényyszer helyzet szolgáltatta meg a kisebbség meggyőződését, mert a néma hallgatást, önmegadást nem tartotta sem helyesnek, sem jogosnak, sem igazságosnak.

Hogy miként fog emelkedni a prot. tudományosság színterét a tudományosság által, melyből a törtenelmen kívül minden más teológiai tudományág ki van zárva? Azt én belátni nem tudom; mert hiszen az ufolag felvett népies irodalom nem számítható a tudományosság magasabb körébe. A vallásos népies irodalomból a hittanít (dogmatikus) szinte kizárta az alakuló gyűlés, kérdem: mikép lehet majd népünk vallásos tudata és jelleme emelésére hozni, ha a hittani sark igazságoknak árnyéka sem érintethetik? példabeszédek (parabolák) útján. Ez a válasz. Ah! az isteni megváltó e titkát mi nagyon gyarló módon tudjuk utánozni, a ki azt bibliai világosság nélkül megkísérli, könnyen a mesék országába tévedhet, a mint történt Frottingham amerikai unitárius lelkeszszel a „patriarchák”-ról (1864-ban) írt könyvében, mely büvölő nyelven köröli beszély darabkákként adja elő a patriarchák történetét, — minden jelkép ott és rege, s a vallást a történeti alapról lerántja.

„Gyümölcséről ismeritek meg a fát” mondatik, tehát be kell várnunk a társaság működését. En hiszem, hogy történelmi téren sok szépet teend, de a szépirodalmi téren tartok tőle, mert alig hihető, hogy a vallási uralkodó közönyt közönyös tartalmu művekkel legyőzhesse, a hit hidegségét, a hit lángját nélkülöző irakkal ellensúlyozhassa. Ez különben a hasonszenvi gyögmód titkai közé tartozik.

Felszólaló elképzelni nem tudja: micsoda tisztességesen elfogadható ürügyet lehetne találni arra nézve, hogy az alapszabály újra átnezzessék? Bizony ez a dolog sarka! Megmondja a Tiszántúli egyházkerület eredeti indítványa: alakítassék tisztán csak protestáns történelmi társulattá át, ebbe mindnyájan belenyugszunk, — a népies irodalom művelése pedig utasítassék a két evangélikus felekezet akár közösen, akár külön vezető önállóított társegyre. Így áldásos lehet mindegyik. Nem kell ide ürügy, csak egyenes nyíl bevallása annak: válasszunk a jobb, s békésebb utat, az elv fenntartásainál nincs tisztességesebb ok, kivált mikor ez azzal is indokolható, hogy az unitáriusok ugy is dolgoznak és hatnak saját és külön és igen eleven „Dávid Ferencz egytel”-ök által. Tán csak a reformátusok összerakott filléreiből lehet elszakítani valamit a magunk másik szükségletére?

Mi is mélyen sajnáljuk a mutatkozó szakadást, ez erkölcsi és alkalmi ok, mig nem késő, az átnézés (revisio) napirendre hozatalára. Saját mi félénk lelki aggályait legyen bátor méltányolni a mai többség, ez szél leend, egységet hozand be, s duzzadó vitorlákkal karöltve evezhetünk a kívánatos béke kikötőjébe.

Debreczen, 1888. ápril 30.

Balogh Ferencz.

Napi hírek.

Gróf Dégenfeld Imre unokáját, Károlyi Ella gróf kisasszonyt gr. Károlyi Tibor és neje szül. Dégenfeld Emma grófnő leányát szombaton d. e. vezette el tárhoz Budapest Almassy Dénes gróf, Almássy Kálmán gr. és Wenckheim Stefánia grófnő fia. A völégény egyike az ország leggazdagabb örökösének. Apja birtokai leginkább Békés, Bihar és Arad megyében fekszenek.

Lövészet. A 29-én tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legelső helyen Szuics Károly 1 db 2 ftos tallért, leg-több körövéssel Westler István 1 db 1 ftos tallért.

Báji Patay András. Debreczen sz. kir. város volt főispánja alezredesnek és a m. kir. 1. számú csendőri kerület parancsnokának jelenlegi rendfokozatában és szolgálati alkalmazásában való meghagyása mellett az ezredesek részére rendszeresített illetmények engedélyeztetettek a májusi előléptések alkalmával.

Halálozás. Magyar-szógyenyi Szógyényy Emil volt 1848-iki honvédtiszt majd országgyűlési képviselő s a felső-szabolcs tiszai armentesítő társulat igazgatója mult hó 28-án hosszas szenvedések után,

élete 60-ik évében elhunyt, Fényes-Litkén. Béke poraira!

Eljegyzés. Dr. Bruckner Ernő, előnyösen ismert fiatal műtőorvos — kirövid idő alatt közkedveltségre jutott ugy a társadalmi élet, mint a szakmüködés terén — ma vált jegyet városunk egyik kiváló műveltségű hölgyével, Szabó Emma kisasszonyával, Szabó Samu el tekintélyes birtokos egyetlen leányával. Velünk együtt bizonyára igen sokan járulnak szerencse kívánataikkal e hymenhez.

Az ártézi kut furásánál már 421 méter mélységet értek el. Kékes szürke fővényes anyagban.

Halálozás. Görbitz alezredes ki városunkban, mint a 39-ik ezred 4-ik zászlóaljának parancsnoka több éven át volt állomáson, Péterváradon szívvelhűdés következtében tegnap hirtelen elhunyt.

A pálinka főző üst tulajdonosok értesítetnek, hogy: 1. Az 1884 évi szeszadóra vonatkozó XXIV. t. cz. 11-ik §-a rendelkezéséhez képest kötelesek távollétük idején az üzleti helyiségben tartózkodó esetleg közel lakó oly egyént kijelölni, ki az üzleti helyiség felügyeletével megbízott pénzügyőri közegek által kívánt felvilágosításokat az ő nevükben megadja, a főző helyiséget a szemleartóknak minden időben felnyitja s a kijelölt egyent írásban a debreczeni m. kir. pénzügyőri igazkasz parancsnoksághoz bejelenteni. 2. A főzés befejezése alkalmával a főzés kezdeténél a sisak s hűtőről levett zárlatokat a pénzügyőri közegeknek adják át. 3. A hivatalos iratokat a főző helyiségben helyezték el, mint az a leletjegyzékben is kitüntetve van, mivel ezen kötelesek nem teljesítése, mint mulasztás a hivatali törvény 90-ik §-a értelmében 2-500 ftrig terjedhető pénzbírsággal fognak büntetettetni. A szeszadó jövedelem biztosítása céljából f. évi május hó 1-től a most alkalmazva levő hivatalos zárlatok levétele s új zárlatok alkalmazása rendeltetvén meg, az üst tulajdonosoknak tudtára adatik, miszerint f. évi május hó 2-án „Bóldog” és „Téglalás” kertben, május 3-án „Csige” „Vénkert” „Posta” „Tóczós” „Széchényi” kertben, május 4-én „Köntös” „Hatvan utca” kerben, május 5-én „Sesta Ujkerben” május 7-én „Csapó” „Homok” és „Li, b” kertben fognak a zárlatok újból alkalmaztatni, melyhez a tulajdonosok vagy megbízottjaik jelenjenek meg, hivatalos irataikat a főző helyiségben helyezték el, mivel ennek elmulasztása esetén, a 92-dik § értelmében fognak büntetettetni. Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitánysága.

Egyházkerületi közgyűlés.

Második nap.

Debreczen, 1888. Máj. 1.

A mai ülés a tegnapi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasásával és hitelesítésével vette kezdetét. Ezen ülés legérdekesebb tárgyalás igérkezik a prot. irodalmi társaság ügye, melyben tegnap délután zárt értekezleten késő estig, 8 óráig — mint halljuk — igen heves vita fejtett ki. E viták ma előreláthatólag ismétlődni fognak. A mai ülésre volt kitűzve a Bethlendi Endre tanár halála következtében megüresedett exeketikai s vallás bölcseleti tanszék betöltése is. E végből a tanárválasztás megejtésére a debreczeni egyház küldöttéi is behívtattak, kiknek névsorát tegnapi számunkban már közöltük. Az ülés lefolyásáról következőkben adunk számot.

A közlapp kezelési szabályokra nézve a konvent módosítást készített, a mely le is küldetett az egyh. kerülethez. Ide vonatkozólag a közgyűlés tegnapi ülésén az elnökséget megbizta, hogy a kezelési szabályokra nézve tervezet készítésére küldöttséget alakítson. Ezen megbízatás folytán Vályi János főgondnok a jegyzőkönyv felolvasása közben a küldöttség tagjain megnevezi a következőket: Ritoók Szigmond elnökle alatt Farkas Antal, Szeremley József, Kiss Albert és Széll Kálmán.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítés közben Balogh Ferencz hittanár, ki tegnap az ülés elején nem volt jelen, egy lendületes beszéddel tért vissza a tiszántúli egyházkerületnek a presbyteriumi szövetség nagy gyűlésén való képviseltetési ügyére. Rámutatott e f. évi július 3-án megnyíló nagy gyűlésnek abban is nyilvánuló jelentőségére, hogy ezen év folyamán lesz 200 éves fordulójának, hogy az angol protestantizmust eltiporni akaró Stuart dinasztia detronizáltatott s helyökre a protestáns orániai Vilmos családja lépett Angliá és Skótiá s a g. kir. trónjára, a mi rendkívüli fontossága esemény a protestantizmusra nézve. — A presb. szövetség ezen gyűlése tekát a helvét irányú reformatió diadalának emléktünetépe. E végből arra kéri a közgyűlést, hogy legalább a tiszántúli egyházkerület, honnan kiindult az egész világot felölő presb. szövetséggel való érintkezése 1875-ben a magyar reformátusoknak, s a mely azóta is hiú apóloja e szövetségnek, okvetetlenül képviselve legyen a közgyűlésen.

Tóth Samu el felvilágosításul adja Balogh Ferencznek, hogy a konvent e nagygyűlésen képviseltetéséről már gondoskodott s a további teendők iránt a konvent elnöksége megbízatást kapott.

A főiskolának a mult közgyűlésen választott tanárai Dr. Ozory István jog- —, Dicsőfi József

hittani tanárok los eskücsösi J let irásukért. A és dékányt ment hogy ez ményt. E eleget lasztato a vélem. V csak nelemény újból nem ka nak tar A k ö n y A közgyűlést elkezde Balint sanak nyomtat A ményel sárnap M sa ság ü tük hős után az anti. T K i s s társaság Balint ezen al érdeklő gyűlés. Aron l tak az ellen, a gesnek A nem tör leten k püspök hogy i ugys k vén me szavazz szerint. nem veti K i s s két hat meg is elv hiv zetésül hivtko prot. t nak me fele k nak ter szoló m zet kor egyház pártfogó idézett ezen be nem ad nek me eredeti lényeg meg le tés is, zott ha tessék. szántuk azok működ zó hat az un több p együtt megrez „Teh hogy Irod. terjesz tározá egyház 1 mainak az uni d est e 2 a Mag vezése süljön. 3 zatána Balogh az aga pázsto A rövide rület 4 mély 5 évi 23 másul zsef 6 B szerin zás B beadó Igennd roly, János.

Arverési hirdetm. kivonat.

A nánási kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dorog város szegénypénztára végrehajthatóknak Balsay János és társai végrehajtást szenvedők elleni 51 frt 46 kr. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében (a nánási kir. járásbíróság) területén lévő Dorogon fekvő a dorogi 1093 tjkvi A I. 2. 3. 5. 7. 9. 12. 16—20, 22 rsz. ingatlanokra együttesen 1545 frt és ugyanezen tjkvi A + 4. 5. rsz. szőlőre együttesen az árverést 66 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi május hó 24-ik napján délelőtt 8 órakor Dorog városánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánás, 1888. évi márczius hó 19-ik napján.

A nánási kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén
kir. aljbíró.

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a debreczeni Iparegyesületi takarékos és hitelintézet végrehajthatóknak Goldhammer Albert és neje Mandel Anna végrehajtást szenvedők elleni 10.000 frt tökekövetelés járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék és kir. járásbíróság területén lévő Debreczenben fekvő, a debreczeni 2468. sz. tjkvben A I. 1. rsz. 2616. hrsz. alatt felvett — 1773 népsorszámu belsőségre az árverést 12794 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi Julius hó 16-ik napján d. u. 3 órakor ezen tjkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 12794 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1888 évi April hó 4-én.

Nagy Károly
kir. tvszéki bíró.

Arverési hirdetm. ki onat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Debreczen város árvaszékének 9464/87. á. ü. sz. a. kelt megkeresése és a 112/886. sz. a. felvett közjegyzői okirat alapján a debreczeni 2363. számú telekkönyvben I. 2497. 8266. és + 8768. hr. sz. alatt Marjalaki Julia özvegy Malinovszky Gyuláné és társai nevére jegyzett ház ondódi és ujosztású földre az önkéntes bírói árverést 16.000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi május hó 9-ik napján d. u. 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 1600 forintot készpénzben, vagy az 1881. XL. t. cz. 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magyar király igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1888. évi február hó 2-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

A debreczeni kereskedő társulattól

87. szám.
1888.

Pályázat.

A debreczeni kereskedő társulat az általa fentartott és államilag segélyezett debreczeni kereskedelmi akadémiánál 1887/88 iskolai év végével lemondás folytán megüresedő igazgatói tanári állomásra, melylyel a kereskedelmi földrajznak s a kereskedelem ismének és levelezésnek, az akadémián legalább is 10. — s az utóbb említett két tantárgynak az akadémiával kapcsolatban lévő alsóbb foku kereskedelmi (vasárnap) iskolán hetenkénti 2 órai tanításra s mindkét intézetnél az igazgatói teendők vitele van összekötve, pályázatot hirdet.

Ezen állomással 1200 forint évi fizetés, 400 forint igazgatói díj, 100 forint ötéves pótlék s a szabályszerű vizsga és bizonyítvány díjak élvezete van összekötve.

Pályázók felhivatnak, miszerint életkoruk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik, képesítésük, nyelvismeretük és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat f. é. június hó 1-ig Debreczenben Zádor Lajos kereskedő társulati elnökhöz címezve benyújtani sziveskedjenek.

Megjegyeztetvén, hogy az első év próba évnék tekintetik, mely azonban véglegesítés esetében beszámítatik.

Debreczen 1888. április 15-én.

A debreczeni kereskedő társulat.

Debreczen sz. k. város polgármesterétől.

367. eln.
1888

Pályázat.

A debreczeni főreáliskolánál a következő tanév kezdetével betöltendő rajzoló és ábrázoló mértani és mennyiség-tani helyettes tanári állásra ezenel pályázatot nyitattik.

Ezen helyettes tanári állással 800 frt. fizetés és 200 frt laktér évi illetmény van összekötve.

Csak is a fentebbi tantárgyakból tanképesítettek jelentkezései fognak figyelembe vételni.

Pályázók az iskola felügyelő bizottságához intézett kérvényüket, melyben születésük helye és éve, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzet tanulmányaik és képesítettségek, valamint eddigi működésük — okmányokkal igazolandók, ha jelenleg alkalmazásban vannak, minősítvényi táblázattal ellátva, előjárásuk útján, különben pedig közvetlenül Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalához folyó évi június 15-ig küldjék be.

Debreczen 1888 ápril 18-án.

Simonffy Imre

kir. tanácsos, polgármester.

Eladó kosok.

15 drb. 2—3 éves eladó fésűs kos május végéig gyapjában, meglátható Esztárban Szunyogh Szabolcsnál.

A Konyári

Sóstó Fürdő

május 1-én megnyitattott;

legujabban Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár által vegyelmzettett; különösen nagy mennyiségű sókat tartalmaz, s több mint 50 évi gyakorlati használatból is bizonyos kitűnő gyógyhatása, görvélykór, csusz, köszvény, csontszu, szeszszugorodott testrészek és bőrbajoknál. A fürdőorvos massage és villanyt is alkalmaz. Egészséges berendezett szobák, jó magyar konyha és pontos kiszolgálásról gondoskodva van. Négy heti ott időzőknek 10% áreengedés biztosítottik.

Tisztelet-tel

FAY SÁNDOR,

fürdő tulajdonosa.

„MARGIT“

gyógyforrás,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásúnak bizonyult különösen tüdőbántalmaknál a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizsek, mint a seltersi, gleichenbergi, tüdőbajokban, különösen tüdővérzészeknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb Görbersdorffban, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Eamberger, Dr. Buschek stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmainál.

Borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos foraktár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvízszállítóház Budapestén.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Könyvedvelők figyelmébe.

KOHN TESTVÉREK antiquar-könyvkereskedésében (Budapest IV. gróf Károlyi utca.)

A magyar tudományos Akadémia könyvkiadó vállalatában megjelent alábbi művek rendkívül lezállított áron árusítanak.

Bunteschl: Az államjog története II. kötet, kötve (1 frt. 90) 80 kr.

Levoy Beaulien: Pénzügytan II—IV, kötet, fűzve a 3 kötet ára (4 frt. 50) 1 frt. 50 kr.

Nisard: A francia irodalom II—IV. kötet. kötve a 3 „ „ (5 frt. 70) 2 frt. 40 kr.

Symonds: A renaissance olaszországban III. kötet, (A szépművészetek) fűzve (2 frt. 80) 1 frt.

Carlyle: A francia forradalom II. III. kötet fűzve a 2 kötet ára (3. —) 1 frt.

Canara: A büntetőjog programja, II. kötet fűzve (1 frt. 50) —. 50 kr.

Curtius: Görögök története III—VI kötet fűzve, a 4 kötet (6. —) 2 frt.

Lewes: A philosophia története III. kötet fűzve (1 frt. 50) —. 50 kr.

Macaulay: Anglia története II—VI kötet fűzve a 5 kötet (7 frt. 50) 2 frt. 50 kr.

Taine: Az angol irodalom története II—V. kötet fűzve, a 4 kötet (10. —) 3 frt.

Todd: A parlamenti kormányrendszer II—III kötet, fűzve a 2 kötet (3 frt. 80) 1 frt.

Továbbá ajánlhatjuk:

Gr. Teleky József: A Hunyadiak kora Magyarországon. III. IV. V. XI. XII. kötet, az 5 kötet (17 frt. 50) 4 frt.

ifj. Gr. Bethlen Miklós: A történelem regénye (1846—1886) Jellem és korrajzok ára (3. —) 1 frt.

Bunyitay Vince: Az egyedi apátsg története (1. —) 30 kr.

Hann Lajos és Zsilinszky M: Békésmegye oklevéltára (2 frt. 50) — 50 kr.

Egyetemes philológiai közlöny 1881—1884 évi folyamok egy folyam (6. —) 1 frt. 50 kr.

Ovidius Naso P. Heradiál, vagyis őskori hősnők levelei (—) 80 kr.) —. 10 kr.

A zárjában lévő árak az eredeti árakat jelentik.

Mindenzen művek teljes n új állapotban a megjelölt áron kaphatók raktárunkon, ugyszintén ajánlhatjuk gazdagon felszerelt antiquar-könyvkereskedésünket. Kívánatra jelezkét raktárunknak ingyen és bérmentve küldjük meg.

Tisztelettel

Kohn Testvérek.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százas rendszertűk, rendkívül érzékenyek és tolsúlytal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésükkel fogva az

összes világhírlapokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasúti való feladás költségei befoglaltnak. Ga dasági szekér- és zsák-mérlegeink, v lamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és géppára John Block vezérigazgató

BUDAPEST, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K. Megyer.

DEBRECZENI képviselőség SESZTI NA LAJOS urnál.